Apverstos klasės modelis ir diferencijuotas ugdymas

PRAKTINIAI BŪDAI, kaip taikyti apverstos klasės modelį, skatinant aktyvų mokinių dalyvavimą ir stiprinant jų motyvaciją

APVERSTOS KLASĖS METODAS

Apverstos klasės metodas

Tai mokymo strategija, kai mokiniai teorinę medžiagą išmoksta namuose, o klasėje dirba praktinius darbus

Tikslas: Padidinti mokinių įsitraukimą ir suteikti daugiau laiko praktinėms užduotims

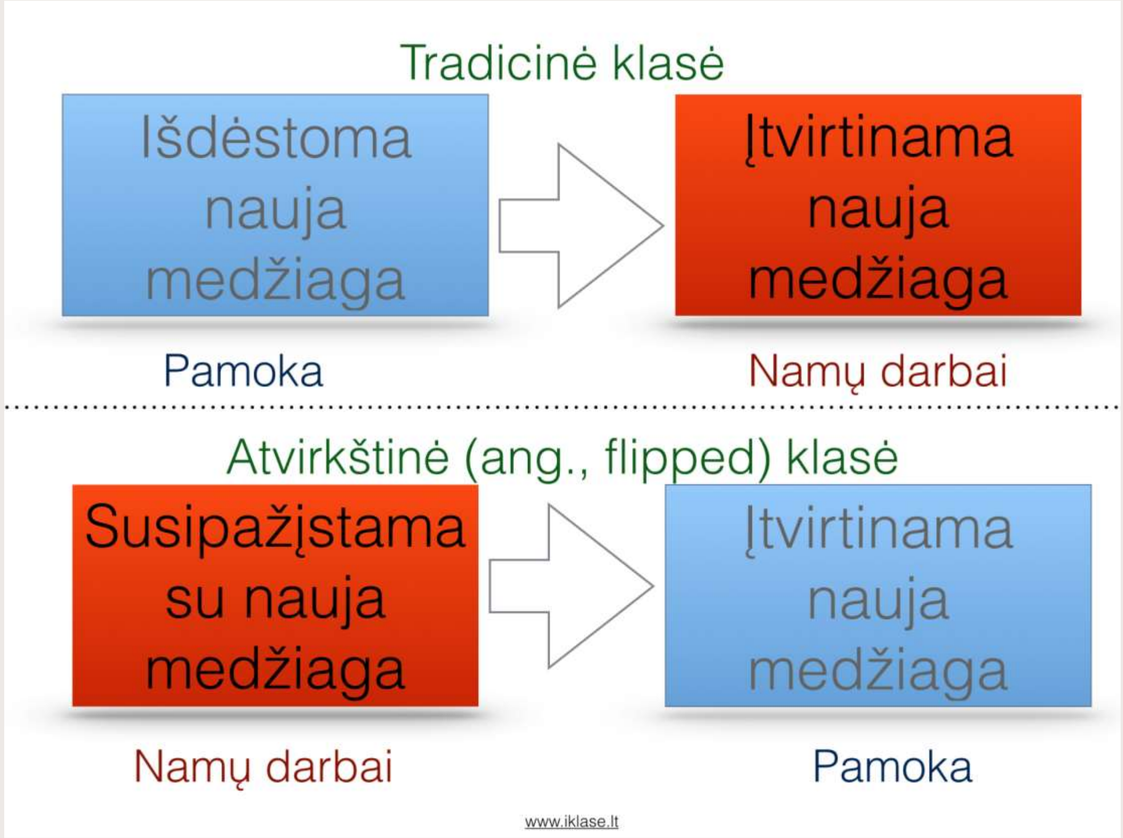

Principai

- **Teorijos mokymasis namuose**
- **Aktyvus mokymas klasėje**
- **Technologijų naudojimas**

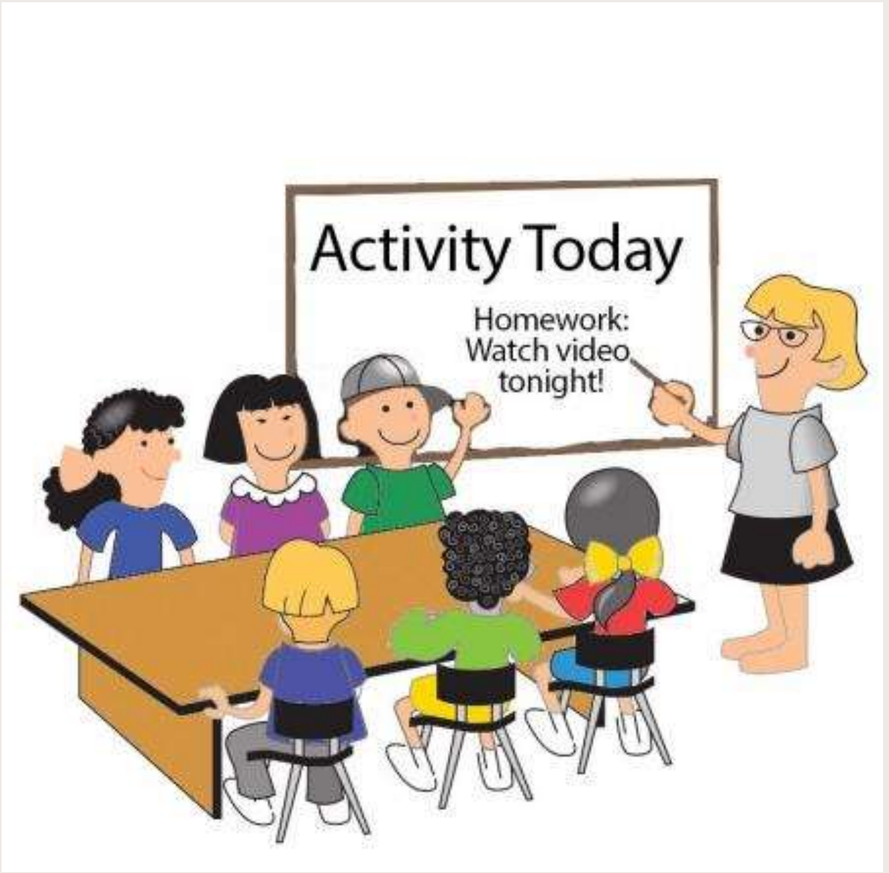

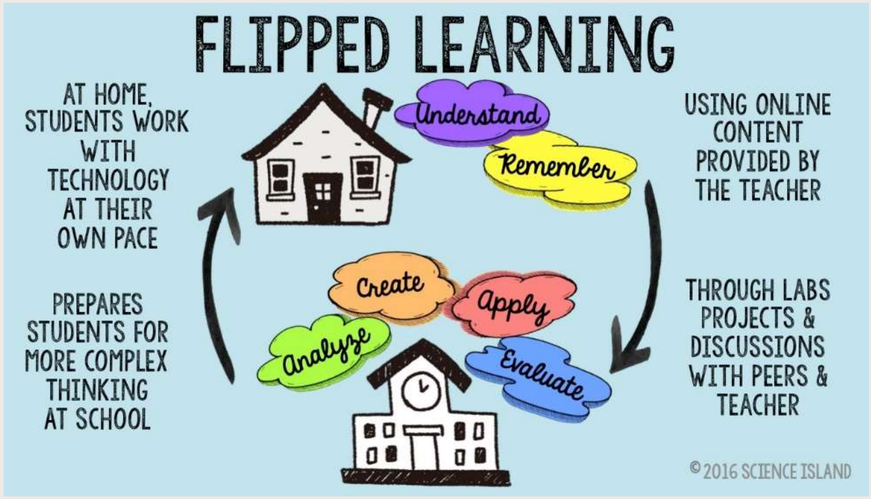

Aplinka, kai „*tai, kas tradiciškai daroma klasėje, dabar atliekama namuose, o tai, kas tradiciškai atliekama kaip namų darbai, dabar atliekama klasėje*“.

Šiame modelyje **pamokos laikas** gali būti naudojamas:

- aptarti sąvokas;
- išsiaiškinti sunkiai suprantamą informaciją;
- tirti su turiniu susijusius klausimus

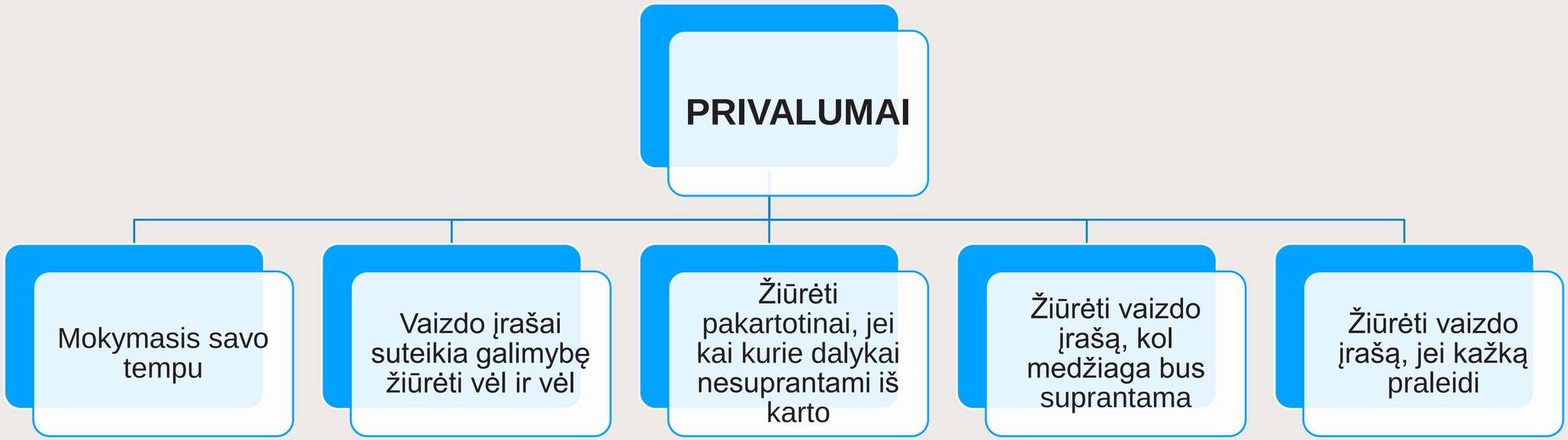
PRIVALUMAI
Mokymasis savo tempu
Vaizdo įrašai suteikia galimybę žiūrėti vėl ir vėl
Žiūrėti pakartotinai, jei kai kurie dalykai nesuprantami iš karto
Žiūrėti vaizdo įrašą, kol medžiaga bus suprantama
Žiūrėti vaizdo įrašą, jei kažką praleidi

INDIVIDUALUS BESIMOKANČIŲJŲ POREIKIŲ TENKINIMAS

•iš anksto įrašyti vaizdo įrašai veikia teigiamai, nes jų dėka į pamoką ateinama pasiruošus;

vaizdo įrašų dėka galima gauti informacijos apie kito skyriaus temą, kad taptų žinoma, apie ką bus kalbama kitą pamoką;

teigiamas vaizdo įrašų poveikis neabejotinas, nes skatina labiau susimąstyti, analizuoti temą ir iš anksto tam pasiruošti;

iš anksto žiūrint vaizdo įrašus arba skaitant straipsnius, žinoma, ko bus mokoma pamokoje;

vaizdo įrašų atsiųstų prieš pamoką naudojimas

pagal *Strayer, 2007*

Veiksniai ir galimos rizikos

Veiksniai	Galimos rizikos
1. Didesnis mokinių įsitraukimas; 2. Geresnė mokinių ir mokytojų sąveika; 3. Daugiau patirties problemų sprendime; 4. Daugiau galimybių mokiniams mokytis savo tempu; 5. Tėvų įsitraukimas	1. Skaitmeninė atskirtis; 2. Mokytojų (ne)pasiruošimas ir (ne)pasitikėjimas metodu; 3. Mokytojų darbo krūvio padidėjimas (laiko valdymas); 4. Mokinių požiūris ir motyvacijos stoka.

Užduoties pavyzdys – „Svarbiausi XX amžiaus įvykiai“

Užduoties tikslas:

- Suprasti svarbiausius XX amžiaus istorinius įvykius ir jų poveikį dabartinei visuomenei

- Lavinti analitinį mąstymą ir gebėjimą apibendrinti informaciją

Pamokos eiga

1.Namuose:

1. Mokiniai peržiūri vaizdo įrašus arba skaito trumpus straipsnius apie pasirinktus XX amžiaus įvykius (pvz., Pirmąjį pasaulinį karą, Šaltojo karo laikotarpį, nusileidimą Mėnulyje).
2. Užrašo tris pagrindinius faktus ir vieną klausimą, kurį norėtų aptarti.

2.Klasėje:

1. Grupėmis mokiniai aptaria savo pasirinktus įvykius ir rengia trumpą laiko juostą, kurioje atsispindi šių įvykių poveikis pasauliui.
2. Diskusijų metu grupės analizuoja, kaip šie įvykiai tarpusavyje susiję.

3.Pristatymas:

1. Grupės pristato savo laiko juostą ir atsako į bendraklasių klausimus.

Vertinimo kriterijai:

•Istorinės informacijos tikslumas.

•Laiko juostos aiškumas ir logiška struktūra.

•Grupės bendradarbiavimo lygis.

Grįžtamasis ryšys:

•Mokytojas pateikia pastabas apie pristatymų kokybę ir padeda išryškinti įvykių tarpusavio ryšius.

Papildomos veiklos:

•Parašyti esė: „Kaip XX amžiaus įvykiai formavo šiuolaikinę visuomenę?“

•Organizuoti istorijos viktoriną klasėje.

Užduoties pavyzdys – „Socialinės medijos kalba ir jos įtaka komunikacijai“

Užduoties tikslas:

- Tyrinėti, kaip socialinių medijų kalba veikia rašytinę ir žodinę komunikaciją
- Ugdyti kritinį mąstymą ir analitinius gebėjimus

Pamokos eiga

1.Namuose:

1. Mokiniai analizuoja socialinių medijų įrašus (pvz., „Twitter“, „TikTok“, „Instagram“) ir renka pavyzdžius, kaip vartojama kalba (santrumpos, emocijų simboliai, nauji žodžiai).
2. Atsako į klausimus: „Kaip šie kalbos vartojimo pokyčiai veikia tradicinę kalbą?“

2.Klasėje:

1. Grupės aptaria surinktus pavyzdžius ir išskiria pagrindinius socialinių medijų kalbos bruožus.
2. Kiekviena grupė sukuria infografiką apie kalbos pokyčius ir jų įtaką.

3.Pristatymas:

1. Grupės pristato infografikus ir moderuoja diskusijas klasėje.

Vertinimo kriterijai:

•Informacijos analizė ir pateikimo kokybė.

•Kūrybiškumas ir infografikos dizainas.

•Grupinio darbo efektyvumas.

Grįžtamasis ryšys:

•Mokytojas pateikia pastabas apie analitinius gebėjimus ir kūrybiškumą.

•Aptariamos galimos kalbos pokyčių pasekmės.

Papildomos veiklos:

•Sukurti edukacinį vaizdo įrašą apie socialinių medijų kalbos raidą.

•Diskutuoti: „Ar socialinės medijos skurdina ar praturtina kalbą?“

Praktiniai būdai, kaip taikyti apverstos klasės modelį, skatinant mokinių aktyvų dalyvavimą ir stiprinant jų motyvaciją

Interaktyvūs namų darbai

- Naudoti interaktyvias testų platformas („Kahoot!“, „Quizizz“, „Eduka“)
- Kurti mokomuosius vaizdo įrašus su klausimais („Edpuzzle“)
- Pateikti refleksinius klausimus ar forumo diskusijas („Moodle“, „Padlet“, „Mentimeter“)

Aktyvios veiklos klasėje

- Grupinės problemų sprendimo užduotys
- Debatai ir diskusijos
- *„Mąstyk – Diskutuok – Dalinkis“* metodas
- *„Sniego gniūžtės“* metodas
- Simuliacijos ir realaus pasaulio situacijų analizė
- Projektiniai darbai ir kūrybinės užduotys
- *Komiksų kūrimas*
- Interaktyvios refleksinės veiklos
- *„Klausimų siena“*
- *„Minčių lietus“*

Technologijų integravimas

- Interaktyvūs balsavimo ir apklausų įrankiai:
  - *Socrative, Slido, Wooclap, Mentimeter*

- Virtualios lentos ir idėjų žemėlapiai:
  - *Miro, Conceptboard, Padlet, Lino*

- Žaidybinimas ir interaktyvios užduotys:
  - *Kahoot!, Quizizz, Gimkit, Classcraft*

- Interaktyvios vaizdo pamokos ir refleksinės veiklos:
  - *Edpuzzle, Flipgrid*

- Bendradarbiavimo įrankiai:
  - *Trello, Wakelet, Microsoft OneNote Class Notebook*

- Išplėstos realybės (AR) ir virtualios realybės (VR) įrankiai:
  - *Merge Cube, Google Arts & Culture, CoSpaces Edu, Mozaweb*

- Koduojamos veiklos ir interaktyvūs projektai:
  - *Scratch, Tinkercad, Makey Makey*

Diferencijuotos veiklos apverstoje klasėje

- Skirtingo sudėtingumo (lygmens) užduotys
- Individualios ir grupinės veiklos
- Laisvas temos pasirinkimas pagal interesus
- Mentorių ar tarpusavio mokymosi metodai

Savirefleksija ir grįžtamasis ryšys

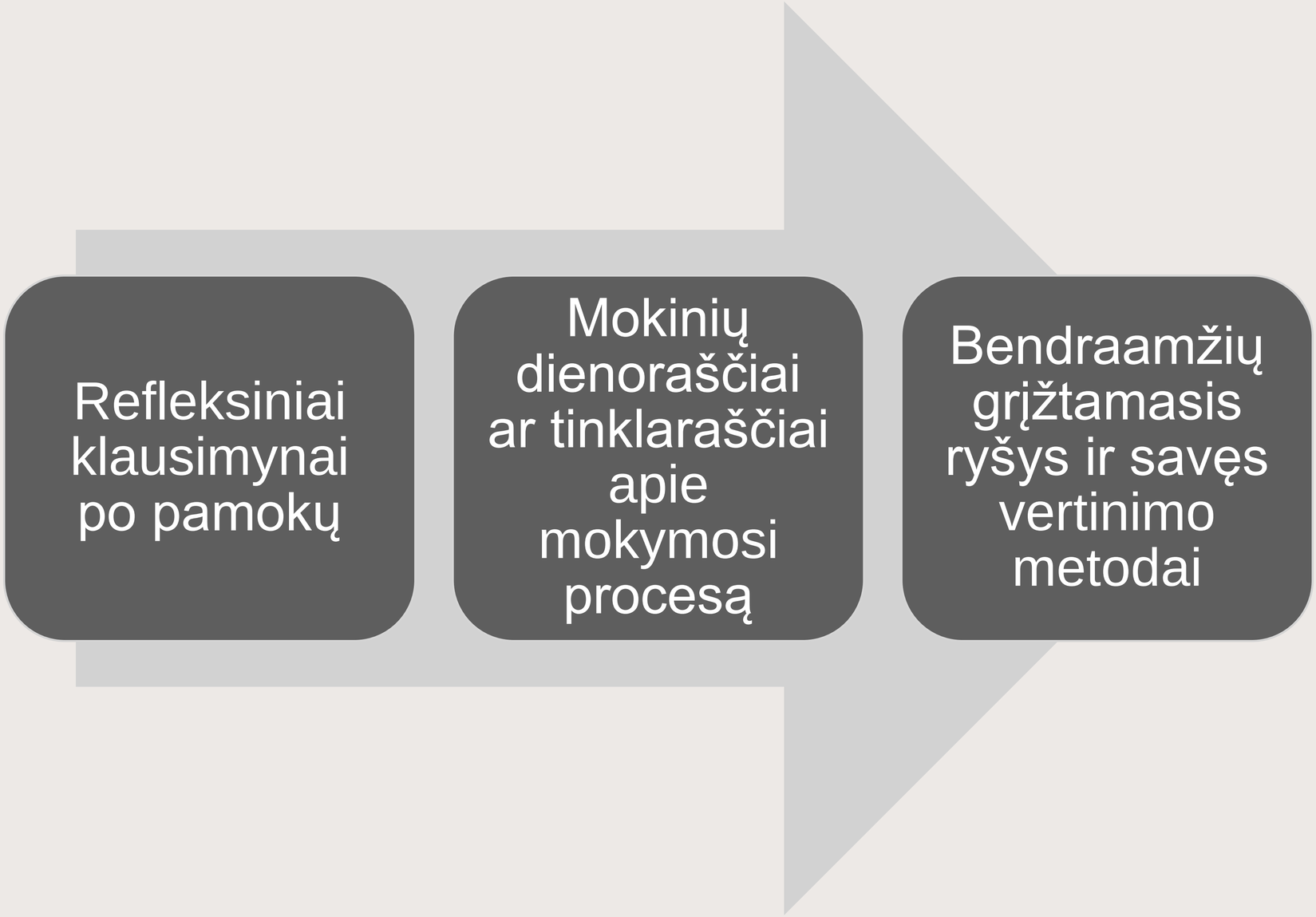

DIFERENCIJUOTAS UGDYMAS

Ugdymo strategija, kuri leidžia pedagogams pritaikyti turinį, procesą ir vertinimą pagal skirtingus mokinių poreikius.

Siekiama užtikrinti, kad mokymasis būtų prieinamas **visiems** mokiniams, nepriklausomai nuo jų gebėjimų ar/ir poreikių.

Pagrindiniai principai:
- ✓ lankstumas
- ✓ aiškūs tikslai
- ✓ diferencijuotos užduotys

Diferencijavimo komponentai

- **Turinys**: pritaikoma, **ką** mokiniai **mokosi** (pvz., skirtingo lygio medžiaga)
- **Procesas**: pritaikoma, **kaip** mokiniai **mokosi** (pvz., individualios užduotys, grupinės veiklos)
- **Rezultatai**: pritaikoma, **kaip** mokiniai **demonstruoja** savo žinias (pvz., rašytinė ataskaita, projektas, pristatymas, praktinė užduotis).

Diferencijuoto ugdymo nauda

- **Mokinių įsitraukimas**
- **Individualių poreikių tenkinimas**
- **Geresni rezultatai**

METODAI IR STRATEGIJOS

- **Mokymosi „stočių“ metodas**
- **Grupinis darbas**
- **Individualios užduotys**
- **Technologijos**

GRUPINIS DARBAS

- Grupės formuojamos pagal interesus ar gebėjimus.
- Kiekvienas narys turi aiškią rolę (pvz., lyderis, padedėjas, pranešėjas).
- Užduotys pritaikomos prie grupės lygio, suteikiant individualią pagalbą.

INDIVIDUALIOS UŽDUOTYS

- Užduotys parenkamos pagal mokinių lygį (lengvesnės, sudėtingesnės versijos).
- Mokiniai gali dirbti savo tempu, gaudami pagalbą iš mokytojo.

TECHNOLOGIJOS

- Interaktyvūs įrankiai
- Virtualios mokymosi platformos
- Vaizdo pamokos

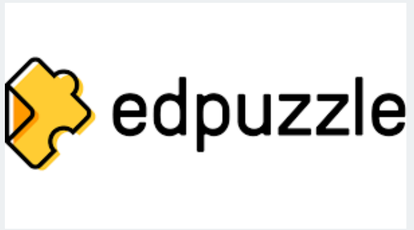

MOKYMOSI „STOTYS“

MOKYMOSI „STOTYS“

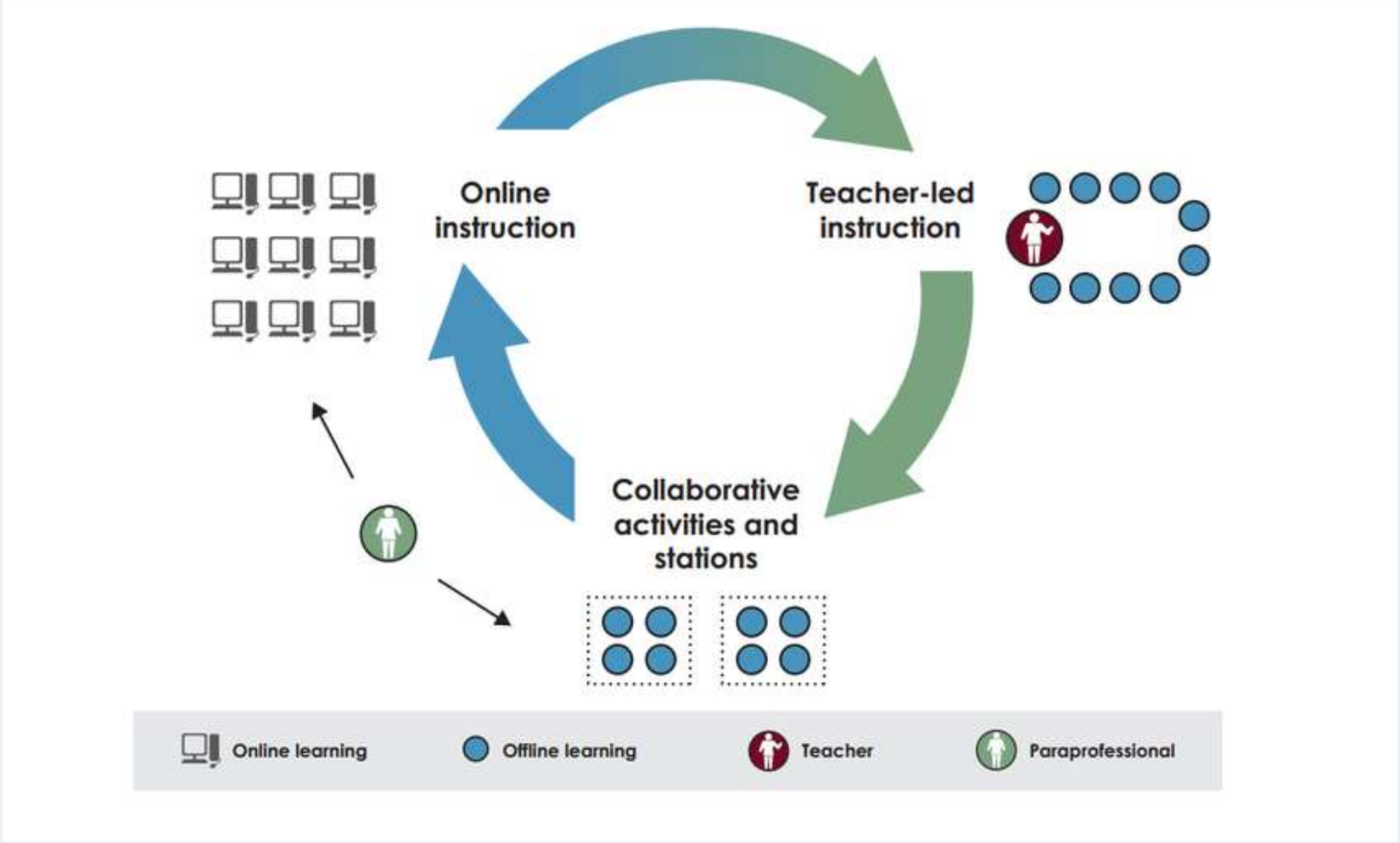

MOKYMOSI „STOTYS“

https://www.youtube.com/watch?v=-aGB3pjC7r4

MOKYMOSI „STOČIŲ“ PRIVALUMAI

- **Individualizavimas**
- **Aktyvus mokymasis**
- **Bendradarbiavimas**
- **Įvairovė**

Barjerai diegiant diferencijuotą ugdymą

- Laiko ir resursų trūkumas
- Didelės klasės
- Pedagogų pasirengimas

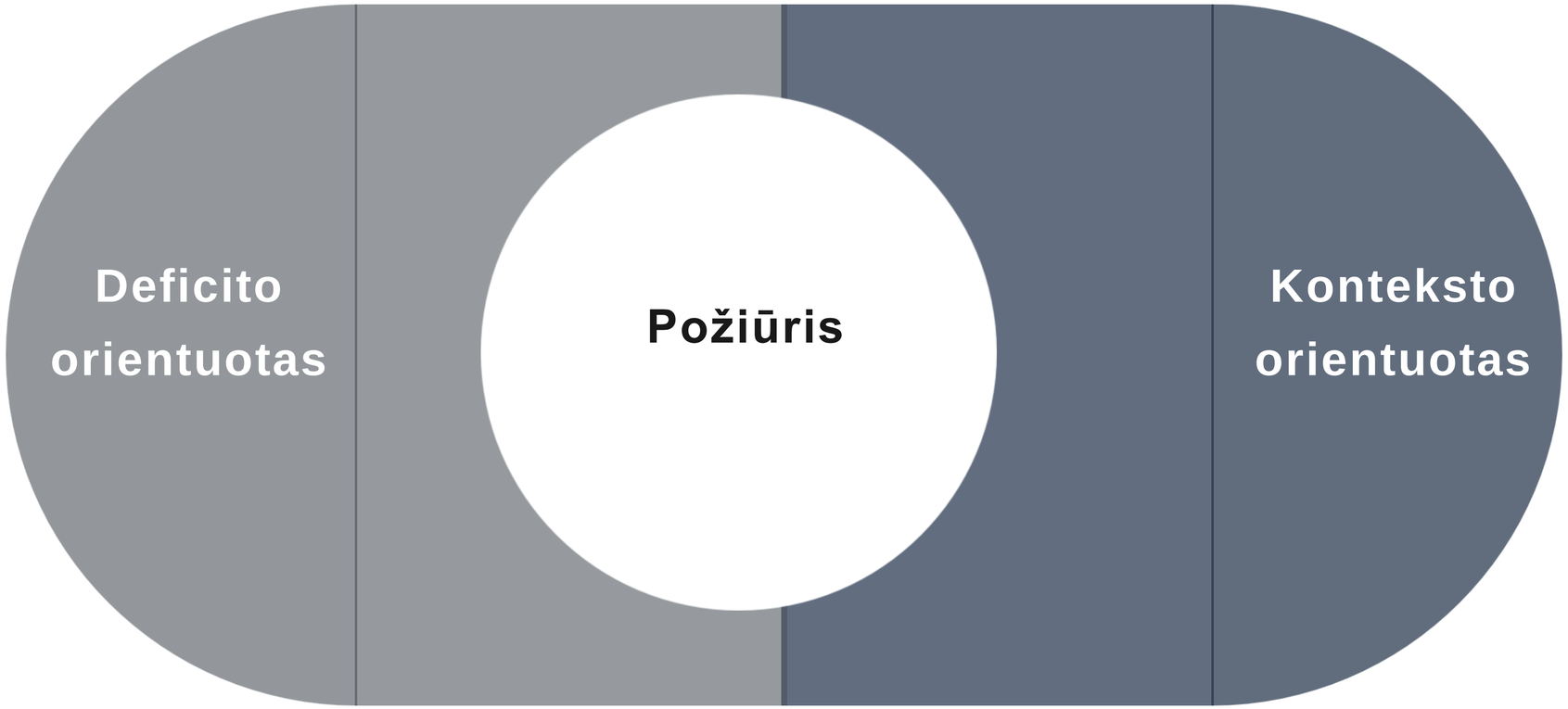

- Dažniau taikomas „deficito orientuotas“ metodas, kuris labiau koncentruojasi į mokinių trūkumus, o ne į jų galimybes
- Yra didelių iššūkių bendradarbiaujant tarp bendrojo ir specialiojo ugdymo mokytojų
- Mokytojams trūksta praktinių žinių, kaip efektyviai taikyti diferencijuotą ugdymą

Šaltinis:

Koutselini, M. (2008). *Differentiation of teaching and learning: The teacher's role*. Educational Studies, 34(2), 123-137

Sėkmingos praktikos

- **Lygmens užduotys**
- **Bendradarbiavimas tarp pedagogų**
- **Mokiniai + ugdymo proceso planavimas**

LYGMENS UŽDUOTYS

- Individualių poreikių tenkinimas
- Motyvacija ir savarankiškumas
- Augimo skatinimas
- Pasitikėjimo savimi stiprinimas

Lygmens užduotys – pavyzdys

Matematikos pamoka (tema-trupmenos):

- **Pradinis lygis:** Mokiniai gauna spalvinimo užduotis, kuriose trupmenos vaizduojamos kaip figūrų dalys

- **Vidutinis lygis:** Mokiniai sprendžia tekstinius uždavinius, kuriuose reikia sudėti ir atimti trupmenas

- **Pažengusiųjų lygis:** Mokiniai dirba su realaus gyvenimo situacijomis, skaičiuodami nuolaidas ar proporcijas, pateikdami sprendimus diagramomis

Bendradarbiavimas tarp pedagogų

- ✓ Komandinis darbas tarp mokytojų
- ✓ Tarpdisciplininis mokymas
- ✓ Mokytojų profesinis tobulėjimas
- ✓ Jungtinis pamokų planavimas
- ✓ Mokinių įtraukimas per mokytojų bendradarbiavimą
- ✓ Administracijos vaidmuo skatinant bendradarbiavimą

Bendradarbiavimas tarp pedagogų– pavyzdys (1)

Integruota istorijos ir meno pamoka:

- Istorijos mokytojas pristato temą apie senovės civilizacijas

- Menų mokytojas organizuoja kūrybines dirbtuves, kuriose mokiniai kuria modelius (pvz., Egipto piramides ar graikų kolonas)

- **Rezultatas**: *mokiniai praktiškai įgyvendina tai, ką išmoko, derindami žinias iš skirtingų dalykų*

Bendradarbiavimas tarp pedagogų– pavyzdys (2)

Biologija ir geografija :

•Geografijos mokytojas analizuoja klimato zonas, o biologijos mokytojas tiria jų poveikį ekosistemoms

•Pamokos pabaigoje mokiniai kuria plakatus apie konkrečias klimato zonas su faktais ir iliustracijomis

Mokiniai ugdymo planavimo procese

- Motyvacija ir įsitraukimas
  - Savikontrolė ir savarankiškumas
- Atsakomybės ugdymas
  - Kūrybiškumo skatinimas

Stipresnis ryšys tarp mokytojo ir mokinio

Kaip įtraukti mokinius į ugdymo planavimą?

1. Refleksijos sesijos
2. Projektinis mokymas
3. Pamokos struktūros kūrimas
4. Vertinimo kriterijų kūrimas

Mokiniai+ugdymo planavimo procesas–pavyzdžiai

Istorija:
Mokiniai siūlo istorines temas, kurias jie norėtų analizuoti, ir kartu su mokytoju sukuria diskusijų klausimus bei projekto struktūrą

- **Matematika:**
Mokiniai nusprendžia, kokius **realaus** gyvenimo uždavinius jie nori spręsti (pvz., biudžeto sudarymas, statybų sąmatos apskaičiavimas)

- **Kalbos:**
Mokiniai pasirenka kūrinius, kuriuos nori analizuoti, ir nusprendžia, kokiu būdu pristatys savo analizę (rašinys, plakatas, video pristatymas)

- **Technologijos:**
Mokiniai siūlo, kokius įrankius jie norėtų naudoti (pvz., programavimo kalbas ar projektų valdymo programas)

IŠVADOS

- ✓ Diferencijuotas ugdymas yra **būtinas** siekiant įtraukumo
- ✓ Tai **reikalauja** planavimo, išteklių ir mokytojų kompetencijų ugdymo
- ✓ **Sėkmė** priklauso nuo pedagogų pasiruošimo ir mokyklos palaikymo

SUSISIEKITE

Violeta Liudvinovičienė
Mgr. edukologė

www.kriso.lt – knygos anglų kalba, kitomis užsienio kalbomis (anglų, vokiečių, prancūzų, ispanų) vadovėliai, ugdymo turinio analizė, konsultacijos ir seminarai kalbų mokytojams;

violeta@kriso.lt

www.edukosfera.lt (jau greitai) – įrankiai pedagogų profesiniam tobulėjimui: konsultacijos ir seminarai švietimo temomis, pamokų šablonai daugeliui ugdymo strategijų;

info@edukosfera.lt
Tel. +370 652 87781

Pasiekite žinių visatą !